

Zakorjenjeni w Chrystusu

Kaž sće wy Knjeza Jezusa Chrystusa při w zali, tak tež w nim chodźće.

Budźće w nim zakorjenjeni a założeni a wobtwjerdźeni přez wěru, jako bušće nawučeni, a džakujće so bohaće.

Kol 2,6–7

Kelko wěcow na swěće ma korjenje! Kwětki a štomy maja korjenje, kotrež dźerža rostlinu, zo je wětr njemóže wotwěc a woda je njemóže wotplawić. Přez korjenje dóstanu rostliny cyrobu ze zemje.

Tež ličby maja korjenje. W šuli smy nawuknyli, kak so z kwadratnych ličbow korjeń čehnje. Korjeń ze štyri je dwaj, korjeń z džewjeć je tři. Do wěsteje měry móžemy prajić, zo wuńdu kwadratne ličby ze swójeho korjenja: Dwaj króc dwaj je štyri, tři króc tři je džewjeć.

W słowach chowaja so korjenje. To je jich centrum, na kotrymž leži hłowny zmysl. Předwěški a kóncowki wobzah słowa trochu změnja, ale nic dospołnje. Jedin tajki korjeń je „wuk“. Z njeho wotwodźuja so serbske słowa wuknyc abo wučić, ale tež wučer, wučomnik, wučba a wučbnica. Móžemy tež prajić: Słowo nastanje z korjenja, korjeń dawa słowu zmysl a wobzah. Tež wšelake džěle na čłowjeskim čěle maja korjenje, na přikład zuby abo włosy. Hdyž je korjeń chory, tak nima zub abo włosu žanu šansu. Włosa wupadnje a zub dyrbi so čahnyć. Strowe korjenje su dobre za čłowjeka.

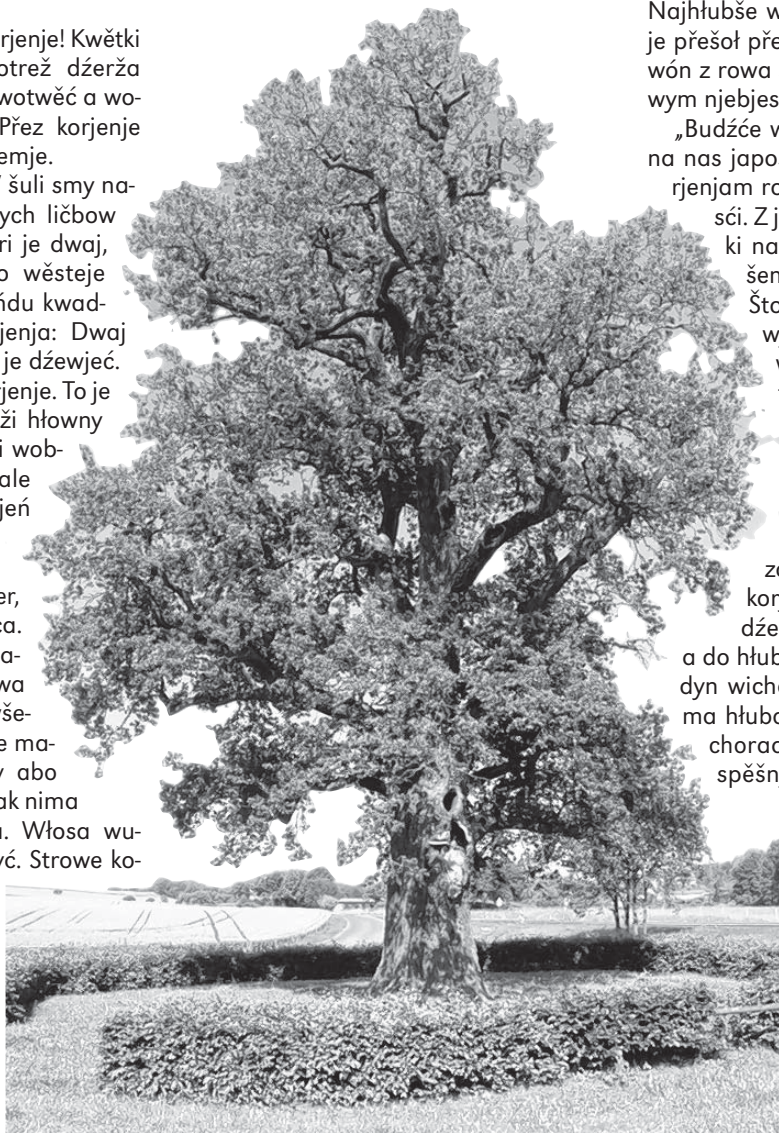
Z korjenow wurastu rostliny, ličby, słowa, włosy a zuby. Znajemy dalše korjenje. Kóždy čłowjek ma duchowne korjenje. Zwotkel wón pochadźa, hdžež je jeho domjaca póda, tam ma swoje korjenje. Štóz je na burskim statoku wotrostl, ma hinaše

korjenje hač měšćan, kiž njewě ze skotom prawje wobchadžeć. Někotryžkuli čłowjek pyta za swojimi korjenjemi, za zańdžensću, kotraž je w nim žiwa, za duchownymi a wosobinskimi tradicijemi, kotrež su hač do džensnišeho wažne. Tak pytaja mnozy ludžo w starych cyrkwinskih knihach za swojimi swójbnyimi korjenjemi.

Tež Swjate pismo znaje wobraz korjenja. Křesćan je zakorjenjeny w Jezusu Chrystusu. Wón je naša póda, do kotrejež dyrba naše duchowne korjenje rosć. Chrystus je Božu lubosć wozjewił, je wodawał a nowe žiwjenske perspektiwy wotewrěl. Jezus je ewangelij tež ze skutkom zwoprawdźił přez to, zo je chorem konkretnje pomhał. Najhlubše wobkrućenje ewangelija je, zo je přešoł přez ćerpjenje a smjerć. Jutry je wón z rowa stanył a z tym wotewrěl wěriwym njebieske wrota.

„Budźće w nim zakorjenjeni!“, napomina nas japoštoł Pawoł. Mamy swojim korjenjam rosć dać w Chrystusowej lubosći. Z jeho pódy přińdu wutki a skutki našeho žiwjenja. Tole dawa našemu žiwjenju zmysl a wobzah. Štóz je woprawdže wažne w žiwjenju, mjenujcy lubosć, wodawanje a přewinjenje smjerće, to dóstanjemy wot Jezusa Chrystusa. Tutu duchownu cyrobu dyrbimy přeco znowa při wzac, zo by štom našeho žiwjenja strowy wostał.

Rostliny trjebaja chwile, zo bychu so w pódze derje zakorjenili. Stary dub je lěta a lětdzesatki rostl do wysokosće a do hlubokosće. Nětko wón steji a žadyn wichor jón njemóže powalić. Štóz ma hluboke korjenje, steji kruće we wichorach žiwjenja. Ničo jeho tak spěšnje njepowali, ani politiske změny nic, ani čežke wosobinske podeńdženja. Bože słowo je póda, w kotrež smy zakorjenjeni, čim dlěje, čim lěpje. Japoštoł Pawoł napomina nas, zo bychmy džakowni byli za to, zo smy w Chrystusu zakorjenjeni, přetož wot njeho dóstanjemy duchownu cyrobu a přez njeho stejimy kruće we wichorach žiwjenja.

Stary dub ma hluboke korjenje, kiž jeho dźerža we wichorach. Foto: priwatne

Jan Malink

Hódančko

Namakaj 9 pječpismikowych słowow. Zapiš je prawje do kašćikow. W srjedźnym stołpiku wothorjeka dele wučitaš mjeno serbskeho časopisa (dwě słowje). *Srb*

1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				

1. wulki čorny ptak
2. džěl (katolskeje měšniskeje) drasty
3. muske předmjeno (mjeniny 21.12.)
4. wulke polo
5. Serb, 1945 w Pólskej zahinył
6. pólna a lěsna zwěrjo, nimale wutupjene
7. wokresne město we wuchodnej Sakskej
8. wulka hasa
9. puć, po kotrymž něhdy knježi skót na pastwu won honjachu

Wuhodanje: Pomhaj Bóh

SET w nowym domicilu

Serbske ewangelske towarstwo, zasožene 1994 w Njeswaćidle, ma hižo přez lětdzesatk swój domicil w Serbskim domje w Budyšinje. W lěće 2003 dósta za swoje zaměry stwu w druhim poschodze domu w susodstwie stwy Maćicy Serbskeje a napřečo rumnosćam redakcije Katolskeho Posoła. Stwa služeše w zašłych lětach hlownje posedženjam předsydstwa SET kaž tež składowanju dokumentow a dalšich podložkow a knihow towarstwa. Zdobom wužiwaše so tež za kursy serbsčiny, kotrež přewjedžeštej wučerce na wuměnk

knjeni Hilža Nukowa a knjeni Angela Langerowa.

Wot lońšeho nětk so dom přetwarjowaše, zo by Rěčny centrum Witaj ze svojich dotalnych rumnosćow w napřečo ležacym twarjenju póšty do Serbskeho domu přeahnył móhł. Džěła su mjeztym zakónčene a SET přesydlil so do přizemja, hdžež stej něhdy „Serbska kofejownja“ a po njej hosćenc „Bjesada“ zaměstnjenej bytoj. Nowu rumnosć džěli sej SET z Maćicu Serbskej. Tuchwilu ma w njej tež šefredaktor Katolskeho Posoła swoje džěłowe městno. *T.M.*

Džěłarnička serbskich Bjesadow 27. apryla 2013 w Bukecach

- 14.00 hodź.** nutrnosć a zawodne słowa (sup. Jan Malink) w ewangelskej šuli w Bukecach
- 14.20 hodź.** předstajenje Bjesadow a wotběha džěłarnički (Mato Krygař)
- 14.30 hodź.** džěło w měšanych skupinach, stajnje 30 mjeńšinow, potom změna
- skupina 1: Pod Čornobohom – podawki z Bukeca a wokolnych wsow (Marko Grojlich)
  - skupina 2: Zajimawostki z Bukečanskich stawiznow (Arnd Zoba)
  - skupina 3: Konwersacija – rěčne zwučowanja (Měrana Cušcyna)
  - skupina 4: Serbska ewangelska narěč (Jan Malink)
- 15.30 hodź.** swačina – čas za bjesadu a wozjewjenja
- 16.00 hodź.** džěło w skupinach
- 16.40 hodź.** zakónčace słowo a žohnowanje (sup. Jan Malink)
- 17.00 hodź.** serbske džiwadło „Zhubjene a namakane“ na wosadnej zurli

Wutrobnje přeprosytaj Bukečanska Bjesada a Serbski wosadny zwjazk.

Nalěčo w serbskich přisłowach

*Je-li tu nalěčo,
ptački same přińdu.*

*Jeno zo so nalěčo směje,
ptački same wot so přińdu.*

*Po twjerdej zymje so mile
nalěčo najrjeńšo lubi.*

*Wjace so w nalěću hrima,
wjac ma so powrjestłow
wjazać.*

*W nalěću z kožucha pomału
dži a w nazymje pomału do
njoh.*

*Štož nalěčo lubi,
šće nimaš na lubi.*

*Kaž lisće w nazymje
ze štomow dže,
tak w nalěću
na štomy póńdže.*

*Pčołki w nalěću zuzola:
Dojědte njejsmy, kołčerjo,
džědź sej te zbytki.*

*Sej žiwjenje chwali
kaž w nalěću ptačk.*

*Rjanosć bórze minje so,
w skoku čěka nalěčo.*

*Stara Wałpora pěstoni
mlode nalěće.*

*Kiž maja nalěčo w duši,
tym tež zyma kćenička dawa.*

*Kóžda zła zyma
ma z nalěćom kónc.*

Žiwu serbsku atmosferu a zhromadnosť dožiwić

Rozmołwa z Matom Krygarjom, hłownym organizatorom džělarnički serbskich Bjesadow w Bukecach

Sobotu, 27. apryla, ma so w Bukecach wotměć džělarnička serbskich Bjesadow. Što wopytowarja na tutym zarjadowanju wočakuje?

Přihotujemy wotměnjawy program. Wutworimy štyri wšelake skupiny, w kotrychž poskićimy wšelake temy. W jednej zaběraja so wobdźělnicy pod nawodom Arnda Zoby z Bukečanskej wosady. Serbsku ewangelsku narěč předstaji sup. Jan Malink. Nałožowanje serbsčiny zwučuje z wobdźělnikami Měrana Cušcyna. Štwórty skupinu přewozmje Marko Grojlich, kotryž předstaji swoju knihu „Pod Čornobohom“. Po něhdže 30 mjeńšinach přěndu wobdźělnicy do přichodnej skupiny. Rozdźělně rěčne zamóžnosće so při tym wězo wobkedžbuja.

Kajki zaměr ma džělarnička?

Po přěnim zetkanju na cyrkwiniskim dnju loni w Husce chcemy Bjesady při džěle dale podpěrować. Při tym hraje pomoc při nawuknjenju serbskeje rěče wažnu rólu. Chcemy w rozmołwje swoje mysle wuměnić a z nutrnosću našu zhromadnu wěru hajić.

Ma so z tuteje přenjeje džělarnički tradicija stać?

To je wotwisne wot wothłosa a kak so zetkanje radži. Móht sej předstajić, zo so džělarnički kóžde lěto na druhim městnje zarjadowa.

Džělarnička wotměje so w ewangelskej šuli w Bukecach. Čehodla nic we wosadnych rumnosćach?

Wosadnu žurlu wužiwamy za džiwadłowe předstajenje. W druhich rumnosćach wosady so wokomijnje twari. Ewangelska šula je nam hnydom pomoc přilubiła. Wjesela so, hdyž so tam schadźujemy. Za to smy džakowni.

K zakónčenju poskići so džiwadłowe předstajenje. Wočakujeće na nje nimo wobdźělnikow džělarnički dalšich wopytowarjow?

Z džiwadłom měrimy so tež na dalšich zajimcow a na swójby z džěćimi, kotrež we Witaj-skupinach pěstowarnje abo w šuli serbsce wuknu. Hra „Zhubjene a namakane“ so přez swój dwurěčny cha-

Mato Krygar

Foto: T. Šořta

rakter derje k našemu zetkanju hodži.

Su so Bjesady za zarjadowanje přizjewili, a hdyž haj, kotre?

Přeprošenja dóstachu Bjesady w Hodźiju, w Rakecach, we Wojerecach a w Bukecach. W Hodźiju běch na poslednim serbskim wječorku a wabjach za projekt. W Rakecach mamy podpěru wot knjeza dr. Holdera a we Wojerecach wot knjeni Nazdalineje.

Smědža so tež zajimcy wobdźělić, kiž žanej Bjesadze njeprisušaja?

Wšitcy Serbja, a to nic jenož z Bukey a wokoliny, su wutrobnje přeprošeni. Chcemy, zo člonoj Bjesadow na swojim zetkanju žiwu serbsku atmosferu a zhromadnosť dožiwiwaja.

Přejemy džělarničce wjele wuspěcha a džakujemy so za rozmołwu.

Prašala so *Trudla Malinkowa*

Drježdžansko-Mišnjanske biskopstwo ma zaso biskopa

Dr. Heiner Koch w Drježdžanskej Dwórskej cyrkwi za biskopa zapokazany

Sobotu, dnja 16. měrca 2013, zapokaza so w katolskej Dwórskej cyrkwi (katedrali) w Drježdžanach biskop dr. Heiner Koch do swojeho noweho zastojnstwa. Wón naslěduje Joachima Reinelta, kotryž bě so loni na wuměnk podať. Heiner Koch, pochadźacy z Düsseldorfa, bu 1980 w Kölnje na měšnika wuswjećeny. Z lěta 2006 bě swjećacy biskop Kölnskeho arcybiskopstwa. Lětsa w januaru pomjenowa jeho tehdyši bamž Benedikt XVI. za biskopa Drježdžansko-Mišnjanskeho biskopstwa. Wjetši džěl tutoho biskopstwa leži w Sakskej, mjeńši we wuchodnej Durinskej. Ludnosť teritorija je k štyri do pjeć procentam katolska, k 20 do 25 procentam ewangelska, tamni su zwjetša bjez konfesije. Do biskopstwa slušaja z wuwzaćom Kulowskeje tež wšitke serbske katolske wosady.

Jara zwjeselace bě, zo so na hudźbnym wuhotowanju swjedženskich kemšow nimo Drježdžanskich kapałnikow, katedralneho chóra, člonow statnej kapaty a solistow tež chór Serbskeho gymnazija w Budyšinje pod nawjedowanjom Friedemanna Böhme wobdźěli. Gymnaziasća poskićichu serbsce spěwaj Zejlerja a Kocora a na sadžbu Jana Bulanka Čišinskeho tekst „Tule statok

Wutrobnje witaše sakski ministerski prezident Stanisław Tilich noweho Drježdžansko-Mišnjanskeho biskopa Heinera Kocha.

Foto: R. Ledźbor

zboža stajić“. Tež hewak běše serbsčina prezentna: Stanisław Tilich přednjese jednu próstwu w swojej maćeršćinje, a tež do postrowneho słowa, kotrež rěčeše jako ministerski prezident Sakskeje, serbske zynki sobu zapleće. Wulku překwapjenku za wšitkich měješe nowy biskop sam, kiž so z někotrymi serbskimi sadami na wěrywch wobroći. Wosom družkow bě jeho

při swjedženskim začahu do cyrkwy přewodžalo, a někotračkuli Serbowka mjez wěriwymi běše w narodnej drasće. Z postrownym słowom so tež ewangelski biskop Jochen Bohl na swojeho katolskeho sobubratra wobroći. Zastupjeni běchu na Božej službje nimo toho ortodoksni dostojnicy.

Irena Šerakowa

„Jedyn z najnadobnišich synow serbskeho luda“

Před 100 lětami prof. dr. phil. Jan Bohuwěr Jakub w Drježdžanach zemrěł

Syn fararja

Jan Bohuwěr Jakub narodži so 28. julija 1849 w Budyšinje na Michałskej farje, kotraž bě tehdy w domje na Jerjowej 15, jako pjate a najmlódše dźěćo fararja Ernsta Bohuwěra Jakuba a jeho mandželskeje Augusty rodź. Fischerec. Nan bě rodženy Budyšan, mać pochadžeše z Běleho jelenja pola Drježdžan, měješe pak serbske korjenje w Mütterleinec kublerskej swójbje. Michałski farar Jakub bě wuznamna wosobina w Serbach: Wón bě wodźaca hlawa ewangelskich Serbow w Sakskej, zapóslanc sakskeho krajneho sejma w Drježdžanach, sobuzatožer a městopředsyda Maćicy Serbskeje, załožer a předsyda Serbskeho kandidatskeho towarstwa a Serbskeje předarskeje konferency kaž tež sobuzatožer a nawoda serbskich kemšow w Drježdžanach. Mać w běhu lět serbsce rozumić a trochu tež rěčeć nawukny. Tak wotrosćechu Jakubec dźěći w pobožnym a w serbskim narodnym duchu we wusko mjez sobu zwjazanym swójbnym kruhu.

Zrazom so swójbne žiwjenje změní, jako nan hakle 53 lět stary 1854 nahle zemrě. Wudowa z dźěćimi přesydlí so z Michałskeje fary do bydlenje na Serbskich hrjebjach. Staršej dźowce so wudašćej: Lydija (1830–1895) na zastupowaceho direktora Budyskeho Krajnostawkeho wučerskeho seminara a serbskeho fararja Jurja Arnošta Wanaka a Hedwiga (1832–1908) na gymnazialneho wučerja a znateho serbskeho słownikarja Křescana Bohuwěra Pfula. Najmlódša dźowka Emma (1835–1909) wosta njewudata a wjedžeše swojemu bratřej Jurjej w Njeswaćidle domjacnosć. Synaj studowašćaj wobaj teologiju. Starši z njeju, Jurij (1839–1913), sta so farar w Njeswaćidle a mlódši, Jan (1849–1913), gymnazialny profesor w Drježdžanach. Wšitke pjeć Jakubec dźěći wostachu bjez potomnistwa. Čas žiwjenja pak zasadźowachu so ze swojimi duchownymi darami, swojim dźěłom a zamóženjom za serbske naležnosće.

Wučer princow

Po tym zo bě měščansku šulu a gymnazij w Budyšinje wuchodźił, studowaše Jan Jakub wot 1869 teologiju w Lipsku, Tübingenje a Erlangenje. Pječlětny studij zakónči 1874 z doktoratom na Lipsčanskej filozofiskej fakulće. Samsne lěto započá jako najmlódši mjez wučerjemi skutkować na nowozaloženym Kralowskim gymnaziju w Drježdžanach-Nowym měsće. Nimale štyri lětdzesatki hač do swojeje smjerće služeše tutej šuli – po słowach Arnošta Muki – „z najwjetšej pilnosću a wustoj-

Jan Bohuwěr Jakub (1849–1913) Repr.: SKA

nosću. [...] Šulerjo jemu z wosebitej lubosću přiwisowachu a mnozy jemu tutu přiwinosć w dalšim žiwjenju swěrnje zachowachu. Wón bě žiwy we swojej šuli a za swoju šulu.“

Wosebita česć so jemu sta, jako so jemu 1875 wuwučowanje princa Friedricha Augusta ze sakskeho kralowskeho domu Wettinow kaž tež pozdžišo princow Jana Jurja a Maxa dowěri. Zdobom kubtaše tež dźěći z mecklenburgskeho wjerchowskeho domu a z dalšich wysokich zemjanskich swójbow. 1906 powołaču jeho za studijnego direktora Sakskeje princowskeje šule.

Za jeho zaslužby spožiču jemu titul dwórski radźičel a wuznamjenichu jeho z wysokimi sakske a mecklenburgskimi rjadami. Tak bu w lěće 1900 z ryčerskim rjadom I. rjadownje „serbskeje króny“ mecklenburgskeho wójwodstwa počesćeny – drje jako jenički Serb scyła, kotremuž so tute „serbske“ myto dósta.

Spěchowar Serbow

Čas swojeho žiwjenja je Jan Jakub sčiča za serbstwo skutkował a serbske naležnosće spěchował. Hižo jako gymnaziasť bě swěrný sobustaw serbskeho towarstwa SSB na Budyskim gymnaziju. Z mlodych lět sem přislušeše Serbskemu lutherskemu knihownemu towarstwu a podpěrowaše serbske nabožne pismowstwo. Z bratrom Jurjom wudašćaj k hodam 1892 „Pruhi z Božeho swěta“, kašćik z kartkami, počiscanymi z kěrlušowymi a bibliskimi hrónčkami. Wot 1880 člon Maćicy Serbskeje, darowaše pjenjezy za twar Serbskeho domu na Budyskich Lawskich hrjebjach a zmóžni hromadže z bratrom nakup no-

wych regalow do jeho serbskeje knihownje.

W Drježdžanach spěchowaše Jan Jakub towarstwo ewangelskich Serbow „Čornobóh“, kotrehož zarjadowanja a swjedženje rady wopytowaše kaž tež z radu a pjenježnymi darami podpěrowaše. Swojich zaslužbow wo towarstwo dla bušćaj wobaj Jakubec bratraj za čestneju sobustawow „Čornoboha“ pomjenowanaj.

We Łužicy bě Jan Jakub wosebje zwjazany z Njeswaćanskej wosadu. Hdyž w rěčnych časach na tamnišej farje pola swojeho bratra Jurja na wopyće přebywaše, swjećeše husto němske kaž serbske kemše w Njeswaćanskim Božim domje. Chudym wosadnym je začichim wjele dobrotow wopokazał. Na njeho je tež wróćo wjesć, zo móžachu w Njeswaćidle wospjet wysoki wopyt witać, kaž 1884 sakskeho princa Friedricha Augusta, 1899 mecklenburgskeho arcywójwodu Friedricha Franza IV. a w lěće 1905 hišće raz Friedricha Augusta, kotryž bě so mjez tym ze sakskim kralom stał.

Tež w swojim zawostajenstwj staj so bratraj Jan a Jurij Jakub jako wulkomyslnej mecenaj wopokazałoj. Nowemu Budyskemu měščanskemu muzejaj, kotryž so 1912 wotewri, darišćaj drohotne meble a mnohe dalše unikatne eksponaty ze swójbnego wobsydstwa. Mały wuběr z toho pokazuje so tuchwilu we wosebitej wustajenicy muzeja (hlej PB č. 2/2013). Nahladny dźěl swojeho pjenježneho zamóženja wotkazašćaj bratraj spěchowanju serbstwa. 10 000 hriwnow wustaji Jan Jakub z postajenjom, zo ma so jich dań kóždy lěto po 20 hriwnach wudžělić 15 paćerskim dźěćom, kiž zamóža pjeć hlownych wučbow katechizma bjezporočnje w serbskej rěči přednjeć. Dalšich 10 000 hriwnow wustaji Jurij Jakub serbskim ewangelskim wučerjam a 20 000 hriwnow serbskim studentam ewangelskeje teologije. Bohate wotkazanja wo tym swědča, zo běšćaj bratraj znamjenja časa spóznałoj: Asimilacija w ewangelskich Serbach postupowaše, němčina so šěrješe a serbskosć so drjebješe. Pjenježne spěchowanje měješe pomhać serbstwo zdźeržeć – nadawk to, kotryž dźensa ze statnymi pjenježami Založba za serbski lud wukonja.

Po krótkim schorjenju Jan Jakub 63lětny dnja 28. apryla 1913 njenadźicy zemrě. Wón je drje jenički Serb, na kotrehož žarowanskej swjatočnosći, kotraž so w Drježdžanach wotmě, so tež sakski kral a jeho synojo wobdžělichu. Pochowaný bu pobočku swojeju staršej do Jakubec swójbnego rowa na Budyskim Tuchorju. Žaruj Serbske Nowiny tehdy pisachu: „Serbski lud je jeneho swojich najnadobnišich synow zhubił.“

Trudla Malinkowa

Swěrna wosadna a Domowinjanka

Johanna Wjelic w Małych Debsecach 80 lět

Tykwane twarjenje, w kotrymž je so dnja 2. apryla 1933 Marce Wjelic džowčička Hanka narodžiła, je mjeztym na wšě 250 lět stare. Džensa móžeš k Johannje Wjelic přińc, hdyž chceš – wězo z telefoniskim wothłosowanjom do teho –, wona će přeco přecelnje wita. Hižo we wochěži pytneš: Tu knježitej porjadk a čistota. Prosy će do wulkeje dobreje stwy, kiž je rjenje swětła, wšako ma pjeć woknow do třoch směrów. Štóz njeje wjetši hač 1,90 m, njemóže z hłowu do hrjadow na wjerchu storčić. Pódla duri je sej Johanna před dwaceći lětami wulke kachle z čmowozelenych kachlicow zatwarić dała. Tepja so z wuhlom a drjewom a su tak wulke, zo móžeš so na nje lehnyć. Pódla kachli hač do kuta je někak dwaj kwadratnej metraj wulki a meter wysoki horb murjowany, za resp. pod kotrymž chowa so pinčna šija, kotraž je z wulkeje wochěže přistupna. Wjedže do wjelbowaneje pincy z lěta 1787, w kotrejž namaka so samo wuryta studnja. Na wulki horb pinčneje šije w stwě hodža so lochke wěcy wotkłasć. Pódla steji blido ze stólcami. Dalše blido steji před konopejom a křesłomaj. Tež kamor, polca a telewizor maja swój blak. Nad konopejom wisa originalny wobraz, předstajacy konjacy zapřah z rěblowanym wozom, na kotryž so syno worštjuje. Wumělc z Mnišonca je jón po idejach Johannny molował.

W tutym historiskim domje je so Hanka narodžiła. Křćena bu w Budestčanskej cyrkwi wot fararja Morica Domaški. Mać Martha nochcyše so na młodeho nana wudać. Tuž bu holčka wot maćerje, čety a wuja Awgusta wotčehnjena – serbsce, ale tež němsce. Sotře a bratr wobhospodarichu hromadže žiwnosć z kruwu, swinjemi a kurami a štyrjomi hektarami pódy. Zo by za wšěch dosahało, plahowachu na wulkej zahrodze sadowe štomy a předawachu sad wikowarjam do Budyšina a samo do Drježdžan. Wšě trěbne džěła nawukny tuž Hanka hižo jako džěčo.

Wot 1939 do 1947 wopyta ludowu šulu w Hornjej Hórcce. Konfirměrowana bu palmarum 1947 wot fararja Gottfrieda Rejlerja w Budestecach. Jeje konfirmaciske hrono bě znate słowo psalma: „Tón Knjez je mój pastyr ...“ Po šuli slědowaše wukubłanje na hospodarskej powołanskej šuli w Hajnicach. Ze 17 lětami zapřimny pońje do domjaceho ratarskeho džěła. Měješe tež čezke časy přetrać z hładanjom čety na choroložu hač do 1965. W lětach 1952 do 1961 chodžeše na skrótšene džěło do tkajernje w Hajnicach, z čimž je přišla do rentowego zawěšćenja. Jeje wuj a četa njeběštaj do tuteho zawěšćenja płaćiłow, tuž njedostaštaj hač do smjerće žanu rentu. Jeje mać a Johanna zastupištej

Johanna Wjelic

Foto: prywatne

1961 do prodrustwa a z tym tež do zawěšćenja. Najnišu rentu dósta mać Martha w lěće 1965: cyłych 70 hriwnow.

Johanna chodžeše dvě lěće na dalekubłanje a přiswoji sej tak powołanje kontrolerki mloka. Najprjedy běše jenož za produkciske drustwo we wobwodze Hornja Hórka zamołwita, pozdžišo za wulki wobwod Korzym. Z kontrolu dyrbyeše tež kwalitu mloka zaručić a dokumentować. Tute zamołwite džěło wukonješe hač do swogeho wotchada na wuměnk 1993. Jězdžeše hač do Tućic (Tautewalde), do Hornjeje Kiny a do Wostašec (Irgersdorf) wjele lět z mopedom, po smjerći maćerje z Trabantom. Mać zemrě 1981 w starobje 83 lět. Johanna bě ju lětdžesatk hladać dyrbjala, dokelž móžeše mać jenož hišće sedzeć a ležeć. Chodžeše w změnach na džěło a dyrbyeše doma mać a skót a zahrodu sama wobstarać.

Johannine domske je po stołowym wašnju twarjena dwuposchodowa chěža. Hižo w šestej generaciji je wona we wobsydstwje Wjelic swójby. Jako samostejaca žona je jubilarke na njej wjele modernizowała. Hižo we 80tych lětach dyrbyeše tykwany přitwar zwottorhać a masiwny natwarić dać. Jako wuměnkarka je potom w 90tych lětach wokna a durje wobnowić dała, platy z asbestoweho cementa na swislach wotstronić a tykwane murje z deskami zakryć dała. Jako poslednje je před lětomaj dała dwór mjez domskim a bróznju porjeńšić a džělnje ze zornowcowymi plesternakami wukłasć. Do niskeje murički je nětko zatwarjene nócne wobswětlenje, tež za trawnik wosta rum. Hakle po politiskim přewróće móžeše sej

tajke wobšěrne džěła dowolić, po tym zo bě swoje pola na kupcow, kiž chcychu sej domy twarić, předała. Domizniske towarstwo Hornja Hórka je jej w lěće 2007 z oficialnym wopismom připóznaće za zdžerženje ludoweho twarstwa wuprajiło.

Hižo dwaceći lět je Johanna Wjelic aktiwna w gymnastiskej sportowej skupinje seniorkow. Při domizniskich swjedženjach su žony hižo wjele razow historiske płokanje ze starej nadobu a w zastarskich drastach demonstrowali a swačinu ze šmałcowymi pomazkami poskićeli.

Z čłonami Domowinskeje skupiny jězdži jubilarke na kulturne zarjadowanja a na serbske předstajenja NSLDž. Praji, zo serbsce wšo rozumi. Ženje pak nochcyše so na jězbje Serbskeho busa a na kubłanskej jězbje Budyskeje župy wobdžělić, byrnež ju programy jara zajimowali. Mysleše sej, zo njebudže cylički dzeń, hdyž so wšo ryzy serbsce rěči, wšo scěhować móc. Po tym zo je nětk 2012 skónčnje ze Serbskim busom sobu była, zwěsći, zo běše to wulkotne dožiwjenje. Tež rěčne strachi běchu njewoprawnjene, wšako ludžo na wopytanych městnach němsce wo swojich wosadach a swojim džěle rozprawjachu.

Ze 60 lětami je Johanna do renty šla. Z teho časa chodži prawidłownje na zarjadowanja našeje Domowinskeje skupiny w Hornjej Hórcce. Wot lěta 2000 sem přeprošuje nas na hodowničku do swogeho přikładnje restawrowaneho doma. Wot spočatka lěta 2002 je přewzała funkciju městopředsydky. Smy wjeseli, zo směmy pola njeje naše serbske hodownički přewjesć. Dalše zhromadźizny w našej Domowinskeje skupinje Hornja Hórka hižo wjele lět wjace nimamy.

W 90tych lětach je so Johanna na dalkich jězbach do europskich krajow wobdžěliła. Poby w Šotiskej samo hač na Orkney-kupach, w Norwěgskej, w Šwicarскеj a na kupje Korsika. Wo swojich dožiwjenjach je nam na hodowničkach rozprawjala.

W lětach 1997 do 2010 jězdžeše kóždu pónđzlu na probu cyrkwinskeho chóra do Budestec a wob lěto někak sydom króc na spěwanje w cyrkwi na kemšach, wosebje na swjatych dnjach cyrkwinskeho lěta. Spěwanja dyrbyeše so mjeztym wzdać, tež dokelž w poslednim času strowotne problemy přiběrachu.

Přejemy našej Johannje wšitko dobre składnostnje jeje wulkeho žiwjenskeho jubileja: wobknježenje choroscow, wobstajnu dowěru do Jezom Chrysta, našeho Knjeza, a přeco dožiwjenje swobody při jězdženju ze swojim awtom a na jězbach do swěta.

Helmut Gros

Zachować dopominanje na słowjanske korjenje

Wětošowska serbsko-němska dwójna cyrkej w Němskej jónkrótna

Město Wětošow w Delnjeje Łužicy wuznamjenja so přez swoju serbsko-němsku dwójnu cyrkej. Dołhi čas skutkowachu tu niši (zdomom rektor šule), měščanski (archidiakon) a wyši farar. Z chroniki z lěta 1681 wuchadža, zo předomachu wšitcy tři serbsce a němsce. Hač do 1844 swjećeše wyši farar Spann kóždu njedzlu rańše a hłowne kemše serbsce. Počas serbska rěč woteběraše. Jeho naslědnik, wyši farar Pannwitz, swjećeše njedzlu jenož hišće jedne serbske kemše.

Zaslužbni fararjo

Mjertyn Rocha, wot 1866 do 1909 farar we Wětošowje, dósta 1900 přikaz Berlinskeho konsistorstwa, zo maja so serbske kemše wobmjezować. Wosadna rada so po tym měješe. Wotnětka swjećachu so serbske kemše jenož hišće kóždu třecu njedzlu. Jenož wsy Njabožkojce a Długi so wobarašej a wobsteješej dale na serbskich kemšach – tola bjez wuspěcha.

Naslědnik fararja Rochi bě wot 1910 do 1928 Gotthard Bolte, kotryž pochadžeše z Berlina. „Wón bě drje serbsce nawuknył, tola jeho rěč na kemšach bě njelepa a poľna zmylkow“, praji bywši wosadny farar Klaus Lischewsky. „1911 pisachu Nowe Wětošowske Nowiny: ‚Wobdźělnistwo na serbskich kemšach je hladajcy woteběrało.‘“ 1919 wobzamkny Wětošowska wosadna rada, serbskim kemšam spadnyć dać.

Naslědnik fararja Bolty, Benjamin Běgar, wotmě na Swjatu Trojicu 1929 serbske

swjedźenske kemše. 1932 pisaše wón w lišće, zo hižo žana potřeba za serbskimi kemšemi njeje a zo so tute z lětom 1932 zastaja. „To njemóžu wěrić“, praji Klaus Lischewsky. „Wobhladuju to jako žu. Přetož farar němskeje cyrkwy, Friedrich Weist, bě naci. Farar Běgar nochcyše so z nim nasadźować.“ Nacije drje serbsčinu w zjawnosći zakazachu, w swójbach pak bě wona dale žiwa.

Serbsčina zašla

Rěč so njeapcy njezhubi, ale poněčim zařidže. Tak bě to tež za čas NS-diktatury. Přičehnjene němskich čěkancow 1945, falowace narodne wuznaće Serbow, ideologizowanje serbskeje rěče přez SED, industrializacija a kolektiwizacija ratarstwa přinošowachu k pomnjenju serbskeje rěče. Za čas NDR ewangelska cyrkej w Delnjeje Łužicy serbske kemše zanjecha. „A to, hačrunjež běchu serbske kemše móžne a stat njeby zakročil“, wuzběhny Klaus Lischewsky. „Tak je so rěč poněčim pozhubita.“

Wot 15 lět sem maja we Wětošowje znajmjeńša zaso jedne serbsko-němske kemše wob lěto. Tute swjeća so stajnje na dnu wotewrjeneho pomnika. Spěwanje, modlitwy a předomanje su přewažnje serbske.

Spěchowanske towarstwo

Spěchowanske towarstwo Serbska cyrkej, wobstejace wot lěta 1995, so za to zasadźuje. Wone ma 32 člonow, su to fara-

Klětkowy wołtar Serbskeje cyrkwy

Foće: A. Kirschke

rjo, wučerjo, inženjerojo, wědomostnicy a rentnarjo. „Wjetšina z nich so jara za stawizny zajimuje“, praji předsyda Lothar Rechenberg. Wón je industrijowy překupc a pochadža ze Schaumburga při rěce Lippe (Delnosakska). Swojeje žony dla přichahny 1993 do Łužicy. „Tu chcych so angažować, chcych k temu słušeć“, so 64lětny dopomina. Najprjedy postara so towarstwo wo wotewrjenu cyrkwy, potom slědowachu přenje wustajeńcy. W Serbskej cyrkwi dopomina džensa trajna wustajeńca „Zhubjene, ale nic zabyte“ na wotbagrowane cyrkwy w Kalawskim wokresu. K nim słuša tež Pricynska cyrkej, kotrejež inventar bě wot 1987 we Wětošowskej Serbskej cyrkwi składowany. 1993/94 Pricynsku cyrkej w Grodku zaso natwarichu.

Hač do 1976 wosta Wětošowska serbska – po rěči wšak němska – wosada samostatna. Woteběraceje ličby sobustawow dla so wosadze 1977 zjednočišej. Z teho časa wotměwachu so prawidłowne kemše jenož hišće w Němskej cyrkwi.

Kulturna cyrkej

Serbska cyrkej we Wětošowje słuži wot lěta 1995 jako „kulturna cyrkej“. Tu wotměwaja so wustajeńcy, přednoški, koncerty, forumy, džiwadlowe hry a wjedženja. Džak iniciatiwje spěchowanskeho towarstwa poradži so w lětomaj 2000/01 wobšěrne saněrowanje dwójneje cyrkwy. Město Wětošow, cyrkej, spěchowanske towarstwo a kraj Braniborska inwestowachu 850 000 eurow.

Andreas Kirschke

Serbsko-němska dwójna cyrkej we Wětošowje

Spomnjenki na zańdženosc Rakec

Stawizniske towarstwo RAK wustaja w Budyskej Serbskej kulturnej informaciji

Njewšednje wulki bě zajim, jako so 13. měca w Serbskej kulturnej informaciji w Budyšinje wotewrě wustajeńca wo stawiznach Rakec. Zrědka hdy je SKI k podobnej składnosći telko wopytowarjow přiwabiła. Přišli běchu nimo Rakečanow tež zajimcy z dalších wsow a z Budyšina.

Wustajeńcu wuhotowało je Rakečanske stawizniske towarstwo RAK, założene w měrcu 2009. Džensa liči wone 25 sobustawow wšěch starobnych skupin mjez 20 do wjac hač 80 lět, kotřiž přińdu z Rakec a wokolnych wsow. Pod nawodom předsydki Annemarie Rentsch z Rakec a městopředsydki Alenki Hageroweje z Komorowa so člonowo wo to prócuja, hromadzić swědstwa zańdženosće swojich wsow a je předstajíc zjawnosći. Někotři pisaja na wjesnych chronikach, kaž Alenka Hagerowa w Komorowje a Sandro Bartusch w Stróži. Druzy sobustawoju su so na wosebite temy, na přikład prusko-sakske namjezne kamjenje abo wohnjowobornu techniku, wusměřili. W štyrjoch lětach swojeho wobstaća nahromadźichu sobustawy towarstwa mnoho historiskeho materiala. Tutón wuhódnoćeja na swojich měsacnych zeńdženjach a předstajaja jón w stawizniskich přinoškach w hamtskim łopjenje Rakečanskeje gmejny. Nětko, tak Annemarie Rentsch wuzběhny, su džakowni za składnosć, džěl swojich eksponatow w Budyskej SKI wustajeńcu. Kontakt do Budyšina posrědkowała bě Borbora Felberowa, nowinska řečnica Domowiny a předsydka Domowinskeje skupiny Komorow/Rakecy.

Přehladka posrědkuje wopytowarjej začišć wo Rakecach něhdže mjez 1870 a 1930. Jako nahladna wosadna wjes nje-mějachu tu jenož cyrkej a šulu, ale tež wosobny hród, wustaw za slepych, dwórnišćo,

We wustajeńcy pokazany fotowy dokument: Poswjećenje chorhoje Rakečanskeho serbskeho towarstwa „Lipa“ dnja 10. septembra 1905

Repro: A. Rentsch

rybarstwo, korčmy kaž tež tójšto wobchodow a rjemjeslniskich předewzaćow. Wo tym swědča mnohe póstowe karty, fotografije a dokumenty, kotrež so we wustajeńcy zwjetša jako powjetšene kopije prezentuja. Tak předstaj so wobhladowarjej dwórnišćowu předstejićer Liebscher runje tak kaž Thomschkec kupnica, Čechec wobchod kolonialnych tworow a Säuberlichec korčma. Čiće žiwjenje knježeše tež w Rakečanskich towarstwach, kaž we woterskim, kehelowarskim, kolesowarskim a spěwarskim towarstwe abo we wohnjowej woborje. Wo čežkim času inflacije swědča originalne bankowki a zežiwjenske kartki z dwacetych lět zašłego lěstotka. We witrinach wukładžene džěłowe graty, rjemjeslniske nastroje, domjace sudobja a džěćace knihi posrědkuja začišć wo žiwjenskim wašnju zašłych generacijow.

Z někotrymi eksponatami spomni so tež na cyrkwinske žiwjenje Rakečanskeje wo-

sady. Křćenske wopismo z lěta 1915 je podpisane wot fararja Gólca a wěrowanske z lěta 1922 wot fararja Křižana. Němsko-serbske konfirmaciske wopismo za Martu Awgustu Ramšec z Kamjeneje je farar Gólč wustajił 1915. Wot njeho namaka so tež rukopisna pohladnica, kotruž je swojemu wosadnemu, wojakej Tittmannej, samsne lěto jako postrow z domizny na frontu pósłał. Snadž na džěda woneho wojaka dopomina owalna drjewjana tafla z němskim napismom, kotraž bě něhdy připrawjena na narownym křižu Karla Heinricha Tittmanna, rodženeho 1829 w Rěčicach a zemřeteho 1890 jako wobsedźer chěže w Rakecach. Prawdžepodobnje bě wón jako Němc do tehdy hišće přewažnje serbskich Rakec pričahnył. Tak je jeho narowna tafla zdobom swědk poněčimneho přeněmćenja Rakec.

Na serbskosć Rakec pokaza so z někotrymi fotami wo towarstwje „Lipa“, předstajacymi poswjećenje towarstwoweje chorhoje w lěće 1905 kaž tež swjedzenskeje čahaj składnostnje jubilejow „Lipy“ 1920 a 1930. Kniha „Balsamina“, wudata 1871 wot Serbskeho lutherskeho knihowneho towarstwa, kaž tež Protyka z lěta 1917 na to pokazatej, zo Rakečenjo tež serbske spisy čitachu.

Předsydka RAKa Annemarie Rentsch wjeseli so nad pozitiwnym wothłosom na wustajeńcu. Tójšto Rakečanow njeje sej ju jenož wobhladało, ale mjeztym doma tež hišće za dalšimi eksponatami slědžiło a je towarstwu přepodało. Zdobom su so přez wustajeńcu nawjazali zwiski k wokolnym domizniskim towarstwam w Njeswačidle, Łazu a Wulkich Zdžarach.

Zajimcy móžeja sej nahladnu přehladku tež hišće w přichodnych tydženjach wobhladać. Wona wostanje hač do lěca w Budyskej Serbskej kulturnej informaciji přistupna.

Trudla Malinkowa

Wotewrjenje wustajeńcy wo zańdženosci Rakec přiwabi wjele wopytowarjow do Budyskeje Serbskeje kulturnej informacije.

Foto: M. Bulank

Powěšće

W Malešecach bjerjechu 8. měrca dodžeržane zwony z cyrkwineje wěže. Nowe zwony maja so w meji poswjećić. Foto: M. Bulank

Picnjo. Wo Serbach w Americe přednošowaše dr. Antje Banowski z Turjeja 7. měrca w Picnjanskej cyrkwi. Młoda psychologowka bě loni w septembru z mandželskim a matymaj džowkomaj pobyla na wopyće pola Serbow w Texasu, hdžež su so mjez druhim na Wendish Fest w Serbinje wobdžělili. Małej holčce stej tam wjele kedžbnošće ze swojej pyšnej delnjoserbskej drastu zbudžiloj.

Wotrow. Na přenjeje měrcowskej njeđzeli zaklinča w tudyšej katolskej cyrkwi wokalna a instrumentalna hudźba k póstnemu časej. Wokalny ansambl SLA poskići mjez druhim twórbu Jana Kiliana a Jana Krygarja. Hluboki začišć zawostaji „Crucifucus“ italskeho komponista Antonio Lotti. Instrumentalistaj běštaj Liane Bertók (cembalo) a organist a komponist Feliks Brojer (pišćece, cembalo). Posledni běše za kralownu instrumentow skomponował sonatu na pasion, kotruž na koncerće sam zahra.

Lubnjow. We hłownym zachodže tudyšeje cyrkwyje su njedawno stvorili wopomnišćo za zaslužbnych serbskich duchownych Lubnjowskeje wosady. Připrawila je so tafla, na kotrejž so zastupuju za dalších fararjow spomina

na Jana Chojnana (1616–1664), Jana Bogumiła Hauptmanna (1703–1768) a Kita Fryca Stempela (1787–1867), kotřiž su nimo swójeho zastojnstwa serbstwo w Delnjeje Łužicy spěchowali z rěčnymi slědženjami, wudawanjom knihow a basnjenjom. Z počesćenjom dopomina Lubnjowska wosada zdobom na swóje serbske korjenje.

Rakecy. Rakečanska Bjesada zeńdže so srjedu, 20. měrca, pola Marje Herrmannoweje w Rakecach na Hłownej 64. Tam wobhladachu sej serbske knihi – biblije, modlerske, spěwarske a wučbnicy – kaž tež wjele dalších serbskich materialijow z wobsydstwa Herrmannec, Křižanec a Cyžec swójbow. Zajimawy wječork chce dža po možnosći lětsa nazymu wospjetować.

Rakecy. Ewangelska srjedźna šula swj. Pawoła ma so lětsa wobnowić. Rakečanska gmejna, kotraž je wobsedžerka twarjenja, chce dohromady 750 000 eurow inwestować. Hłowny nadawk stej saněrowanje třěchi a w tym zwisku wutwar wulkeje rumnosće pod třěchu, kotraž ma šuli jako awla a jědźernja služić. Twarke džěla maja so w lěčnych prězdnicach zahajić a budu prawdžepodobnje hač do kłětušeho trać.

Dary

W februaru je so darilo za Serbske ewangelske towarstwo 100 eurow a za Pomhaj Bóh 50 eurow, 42 eurow, 22 eurow, 20 eurow a dwójce 12 eurow. Bóh žohnuj dary a darićelow.

Spominamy

Před 125 lětami, 1. apryla 1888, wuńdže „**Njebieska zahrodka**“, přeni džěćacy časopis w serbskej rěči. „Z wobrazami wudebjene topjena za našu młodžinu“ rěkaše podtitul a městno wudaća bě „w Altenmarktu p. Windischgraza“ (džensa Slovenj Gradec w Słowjenskej). Jednaše so wo nabožny časopis za džěćinu a młodžinu, kotryž wudawaše awtorka a hudźbnica Josefine Jurik (1857–1895). Młoda Awstričanka bě w swójim času znata jako basnica, wuměłstwowo kritikarka a młodžinska spisowacelka. Jako nadarjena hrajerka na citerje skutkowaše zdobom jako hudźbna wučerka a komponistka. Swój džěćacy a młodžinski časopis wozjewi we wjacorych europskich krajach we wšelakich rěčach, mjez druhim w němčinje (pod titulom „Der Himmelsgarten“), češćinje, pólsćinje, italsćinje, jendželšćinje, rumunšćinje a madžaršćinje. Štó je serbske wudaće wobstarat, njeje znate. Wone čišćeše so w Gubinja, štož na to pokaza, zo drje nimamy redaktora w Budyskim kraju, ale skerje w hornjoserbskej srjedźnej Łužicy pytać. „Njebieska zahrodka“ wobsahowaše džěćom přiměrjene nastawčki, powědančka, hódančka, hrónčka a basnički nabožneho wobsaha. Najskerje je jenož jeničke čišło wušło. Prawidłownje wuchadźacy serbski džěćacy časopis založi so hakle nimale lětdžesatkaj pozdžišo, jako započa wučer Franc Kral 1906 wudawać swój „Raj“. T.M.

Pomhaj Bóh
časopis ewangelskich Serbow
ISSN 0032-4132

Wudawaćelej: Serbski wosadny zwjazk, Serbski kěrchow/Wendischer Kirchhof 1, 02625 Budyšin/Bautzen; Serbske ewangelske towarstwo z.t., Privatny puć/Privatweg 21, 02625 Budyšin/Bautzen
Zamohwita redaktorka: Trudla Malinkowa, Goethowa/Goethestraße 40, 02625 Budyšin/Bautzen (tel./fax: 03591/600711, e-mail: PomhajBöh@gmx.de)

Čišć: Lessingowa čišćernja, Kamjenc

Postvertriebsnummer: F 13145

Zhotowjenje a rozšěrjenje: Ludowe nakładnistwo Domowina, Tuchmacherstr. 27, 02625

Abonement a dary: Serbske ewangelske towarstwo, Konto-Nr. 1 000 083 167, Kreissparkasse Bautzen, BLZ 855 500 00

IBAN: DE03 8555 0000 1000 0831 67

BIC: SOLADES1BAT

Pomhaj Bóh wuchadźa měsačnje. Spěchuje so wot Załožby za serbski lud, kotraž dostawa lětnje přiražki Zwjazka, Swobodneho stata Sakskeje a Kraja Braniborskeje.

Lětny abonement plaći 8 eurow.

Přeprašujemy

- 01.04. 2. dzeń jutrow**
09.30 namša w Picnju (farar Hupac)
12.00 nutrnosť w serbskim rozhłosu (farar Rummel)
- 06.04. sobota**
15.00 ekumeniske wosadne popođnje w Drježdžanach w cyrkwi swj. Jozefa na Rehefeldskej (sup. Malink)
- 07.04. Quasimodogeniti**
10.00 kemše w Budyšinje w Michałskej z kemšemi za džěći (sup. Malink)
- 09.04. wutora**
14.00 wosadne popođnje pola Kowarjec we Wuježku p. Wósporka (sup. Malink)
- 10.04. srjeda**
19.30 Rakečanska Bjesada w farskej bróžni
- 13.04. sobota**
14.30 wosadne popođnje w Bukecach (sup. Malink)
- 14.04. Misericordias Domini**
10.00 dwurěčna konfirmacija w Budyšinje w Michałskej
12.00 nutrnosť w serbskim rozhłosu (sup. Malink)
- 21.04. Jubilate**
14.30 wosadne popođnje w Slepom (sup. Malink)
- 27.04. sobota**
14.00 džěłarnička serbskich Bjesadow w ewangelskej šuli w Bukecach
- 05.05. Rogate**
10.00 kemše z Božim wotkazanjom w Budyšinje w Michałskej z kemšemi za džěći (sup. Malink)
12.00 nutrnosť w serbskim rozhłosu (farar Rummel)